

KRALJEVSKA BANJKA UPRAVA SAVSKE BANOVINE
Odeljak za državnu zaštitu
Pov.II.D.Z.Br. 80871/37.
18 jula 1937
BAGREB.

Predmet: Proslava rođendana dr.Mačeka
Vladimira, - izvještaj.

MINISTARSTVU UNUTRAŠNJIH POSLOVA-

Odeljenju za državnu zaštitu

BEOGRAD.

U vezi ovdašnjega akta od 18 jula 1937 Pov.II.D.Z.
broj 80450/37 čast mi je izvestiti da je jučerašnja zabava i vatromet,
koji je priredjen u počast rođendana dr.Mačeka, kao nastavak prije-
podašnjih priredaba protekao u potpunom redu.

U ostalim mjestima na teritoriji Savske banovine to-
kom jučerašnjeg dana priredjena je proslava kako slijedi:

U NOVSKOJ je održana proslava u 15 sati. Proslavi je
prisustvovalo oko 500 seljaka iz svih mjesta sreza Novskog. Gradjan-
stvo nije učestvovalo. Na kućama i na općinskoj zgradi općine Vanjska
i Nutarnja Novska bile su istaknute hrvatske zastave.

Prije formiranja povorke koja je prošla kroz mjesto go-
vorio je narodni poslanik Palaić Josip i komorski vijećnik Crnolasac.
Obadvojica govorili su vrlo kratko o značenju današnjega dana.

U povorci je nošeno 30 zastava. Nakon dovršenog opho-
da uzeo je ponovno riječ Palaić, zatim njegov zamjenik Karaturović
Luka, Beljan predsjednik mjesne organizacije bivše HSS i tajnik iste
organizacije Lazarin. Svi govornici govorili su vrlo kratko o dr.Ma-
čeku i značaju današnjega dana. Palaić Josip potužio se u svom govoru
na režim i rekao je, da im taj režim do danas nije ništa drugo dao
osim zastava. U 17.30 časova narod se je razišao.

U povorci je primijećeno oko 60 ljudi, koji su stupali
složnim korakom. To bi imala biti četa Hrvatske seljačke zaštite.

U povorci su padali poklici "živio dr.Maček, živila slobodna Hrvatska i živila hrvatska seljačka zaštita". Drugih poklika nije bilo, a niti bilo kakovoga incidenta.

U VIROVITICI je u vezi sa proslavom rođendana dr.Vladimira Mačeka održana 18 o.mj. u 10 sati misa. Misi je prisustvovalo građanstvo u običnom broju kao i svake nedelje.

U 15 sati na sportskom igralištu priredjen je koncerat. Koncerat su priredila hrvatska društva u Virovitici u zajednici sa Gospodarskom slogom. Za vreme koncerta svirala je vatrogasna glazba, tamburaški zbor, a mjesno pjevačko društvo otpjevalo je nekoliko pjesama.

U 17 sati formirana je povorka na čelu sa vatrogasnom glazbom. U povorci je sudjelovalo oko 150 lica, većinom mladeži. Povorka se nakon ophoda vratila na sportsko igralište, gdje je nastavljena zabava, koja je prošla bez incidenta. Većina kuća je okićena hrvatskim zastavama.

U KOPRIVNICI je priredjena povorka kroz grad sa lampijonima.U povorci je sudjelovalo oko 600 lica. Za vreme ophoda padali su poklici dr.Mačeku i slobodnoj Hrvatskoj. Nakon povorke sakupili su se ljudi na trgu gdje je Čiković Tomo održao prigodni govor o životu i radu dr.Mačeka. U istom smislu je govorio i dr.Ivo Vedriš. Nakon govora pjevačka društva "Domoljub" i "Podravec" otpjevala su nekoliko pjesama, nakon čega je uslijedio razlaz. U povorci su sudjelovali vatrogasci. Kuće u ulicama kroz koje je povorka prolazila bile su okićene zastavama.

U Sv.ĀVANU ZELINI bilo je najavljeno da će u veče biti održana bakljada, koja ali nije bila održana s razloga toga,što je glazba koja je trebala u povorci sudjelovati bila na Mariji Bistrici, te je prokislala a nekoji od svirača su se napili.

U VARAŽDINU je priredjena u večer povorka u kojoj je sudjelovalo do 800 lica. U povorci nije bilo ozbiljnih ljudi niti inteligencije,nego većinom mladjarija do 30 god. Povorka nije bila nikako organizovana, te su išli svi u neredu.Nakon izvršenog ophoda održao je govor Kosić Stjepan koji je iznio biografiju dr.Mačeka. Govorio je još vrlo kratko i dr.Ljudevit Šol, advokat iz Varaždina. U povorci nisu sudjelovale delegacije pojedinih društava kao obično. Nije bilo protudržavnih poklika, niti kakovog incidenta.

U povorci su padali poklici "Živio dr.Maček, živila slobodna Hrvatska i živila hrvatska seljačka zaštita". Drugih poklika nije bilo, a niti bilo kakovoga incidenta.

U VIROVITICI je u vezi sa proslavom rođendana dr.Vladimira Mačeka održana 18 o.mj. u 10 sati misa. Misi je prisustvovalo građanstvo u običnom broju kao i svake nedelje.

U 15 sati na sportskom igralištu priredjen je koncerat. Koncerat su priredila hrvatska društva u Virovitici u zajednici sa Gospodarskom slogom. Za vreme koncerta svirala je vatrogasna glazba, tamburaški zbor, a mjesno pjevačko društvo otpjevalo je nekoliko pjesama.

U 17 sati formirana je povorka na čelu sa vatrogasnom glazbom. U povorci je sudjelovalo oko 150 lica, većinom mladeži. Povorka se nakon ophoda vratila na sportsko igralište, gdje je nastavljena zabava, koja je prošla bez incidenta. Većina kuća je okićena hrvatskim zastavama.

U KOPRIVNICI je priredjena povorka kroz grad sa lampijonima. U povorci je sudjelovalo oko 600 lica. Za vreme ophoda padali su poklici dr.Mačeku i slobodnoj Hrvatskoj. Nakon povorke sakupili su se ljudi na trgu gdje je Čiković Tomo održao prigodni govor o životu i radu dr.Mačeka. U istom smislu je govorio i dr.Ivo Vedriš. Nakon govora pjevačka društva "Domoljub" i "Podravec" otpjevala su nekoliko pjesama, nakon čega je uslijedio razlaz. U povorci su sudjelovali vatrogasci. Kuće u ulicama kroz koje je povorka prolazila bile su okićene zastavama.

U Sv. IVANU ZELINI bilo je najavljeno da će u veče biti održana bakljada, koja ali nije bila održana s razloga toga, što je glazba koja je trebala u povorci sudjelovati bila na Mariji Bistrici, te je prokislila a nekoji od svirača su se napili.

U VARAŽDINU je priredjena u večer povorka u kojoj je sudjelovalo do 800 lica. U povorci nije bilo ozbiljnih ljudi niti inteligencije, nego većinom mladjarija do 30 god. Povorka nije bila nikako organizovana, te su išli svi u neredu. Nakon izvršenog ophoda održao je govor Kosić Stjepan koji je iznio biografiju dr.Mačeka. Govorio je još vrlo kratko i dr.Ljudevit Šol, advokat iz Varaždina. U povorci nisu sudjelovale delegacije pojedinih društava kao obično. Nije bilo protudržavnih poklika, niti kakvog incidenta.

./.

U VINKOVcima je u povorci sudjelovalo oko 1200 lica sa dvije glazbe. Padali su poklici, dr. Mačeku, slobodnoj Hrvatskoj, hrvatskoj zastavi, hrvatskom grbu, nepokorivom hrvatskom narodu, slava mučenicima, dolje Jevtić, dole batinaši, dole ubojice Stjepana Radića. Pao je i jedan poklik "živila hrvatska kruna" na koji se nije nitko odazvao. Taj poklik je viknuo Josip Križanić.

Pavao Gregurić je viknuo: "živio hrvatski ustanak". Gregurić je uapšen.

Nakon završene povorke održan je prigodni govor. U gradu je bilo izvešeno oko 200 zastava. Incidenata nije bilo.

U RABU je sudjelovalo u povorci oko 2000 lica sa plemenskim zastavama. U povorci su pjevane hrvatske pjesme. Nije bilo nikakvog govora, a nisu padali niti protudržavni poklici. Nakon ophoda održan je vatromet sa zabavom.

U NOVOJ GRADIŠCI je sudjelovalo u povorci oko 5000 ljudi, većinom seljaka iz okolice. Nakon povorke održao je govor dr. Žanić. Pri završetku otpjevana je Lijepa naša.

U GAREŠNICI je priredjena bakljada. U povorci je sudjelovalo oko 350 osoba. Nakon povorke održao je govor privatni liječnik dr. Aleksandar Koharović. Mjesto je bilo iskićeno zastavama. Nedoovoljenih poklika nije bilo, i cijela priredba protekla je bez incidenta.

U DUGOM SELU sudjelovalo je u povorci oko 250 osoba sa jednom zastavom. Nije bilo zabranjenih poklika niti govora.

U BJELOVARU je priredjena narodna svečanost kojoj je prisustvovalo oko 500 lica a trajala je do pola noći. Nije bilo incidenta.

U SUŠAKU je održana bakljada u 20 časova, te je gradom prošla povorka u kojoj je sudjelovalo oko 1000 lica, od kojih je 1/3 bila žena i djeca. Nošeno je 6 hrvatskih zastava. Poklika nije bilo nikakvih, a niti incidenta. U gradskom dijelu zvan Podvezica priredjena je bila zabava koja je u 23 časa bila prekinuta kišom. Na kućama je bilo dvadesetak plemenskih zastava. Mir i red nije narušen.

U KARLOVCU je priredjena zabava u počast rođendana dr. Mačka kojoj je prisustvovalo oko 1000 lica, većinom gradjana. Zabava je protekla bez govora i incidenta.

./.

U SL.POŽEZI obrazovana je pod večer povorka u kojoj je sudjelovalo oko 3000 lica, koja je prolazila gradom i klicala dr.Mačeku i slobodnoj Hrvatskoj.

Čuli su se pojedinačni poklici: "živio Pavelić, živio Perčec, dolje Jugoslavija, dolje krvavi Beograd, živio kralj Maček i pjesma "Vetar piri Hrvatska se širi, kiša pada Srbija propada". Za licima koja su ove poklike vikala traga se i protivu istih će se postupiti strogo po zakonu.

Tokom današnjeg dana priređuje se u nekim mjestima Savske banovine naročito u Primorju bakljade, a sutra dne 30 u jutro mise.

O svim ovim priredbama predložit ću naknadno hitan izveštaj.

Pretstojnicima gradskih policija u Vinkovcima i Sl.Požezi izdao sam strogo naredjenje, da pronađu krivace i protivu istih po zakonu postupe.

Prednje se dostavlja s molbom na znanje i nadležnost.--

Za bana

Pomoćnik:

Srez	1936	1937	Srez	1936	1937
Bjelovar	2000	700	Novi Marof	1500	1210
Brinje	-	-	Novi Vinodolski	500	200
Crikvenica	300	500	Ogulin	2500	500
Čabar	-	400	Osijek	4000	2500
Čakovec	-	700	Otočac	400	-
Čazma	1500	600	Pakrac	2350	2400
Daruvar	1000	300	Perušić	1500	1200
Delnice	800	400	Petrinja	4000	1300
Donja Stubica	500	400	Pisarovina	3500	-
Donji Lapac	-	-	Podr. Slatina	-	300
Donji Miholjac	600	-	Pregrada	6700	3000
Dugoselo	2700	250	Prelog	300	600
Djakovo	800	25.VII.	Rab	700	2000
Djurdjevac	9000	5000	Samobor	1500	500
Garešnica	500	350	Senj	1100	100
Gline	700	200	Sisak	6000	1200
Gospić	2000	150	Slavonski Brod	3000	300
Gračac	40	15	Slavonska Požega	2000	2000
Grubišno Polje	340	600	Slunj	500	-
Ivanec	3500	3000	Sušak	500	1000
Jastrebarsko	1000	100	Sv. Ivan Zelina	100	-
Karlovac	2000	600	Udbina	-	90
Kastav	-	-	Valpovo	700	700
Klanjec	3600	1700	Varaždin	2600	3400
Koprivnica	4000	600	Vel. Gorica	1500	-
Korenica	-	-	Vinkovci	2000	1300
Kostajnica	500	300	Virovitica	3400	2500
Krapina	2200	900	Vojnić	-	-
Križevci	3200	1500	Vrbovsko	400	600
Krk	-	400	Vrginmost	200	150
Kutina	2400	300	Vukovar	70	800
Ludbreg	300	2500	Zagreb	12.000	10.000
Našice	6000	1800	Zlataar	300	-
Nova Gradiška	-	3000	Županja	-	150
Novska	400	500			

Ukupno 777.020 68.365